

**ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ВОЛОСЯНОГО ПОКРОВУ
КОРІВ АБЕРДИН-АНГУСЬКОЇ ТА СТВОРЮВАНОЇ
АНГУСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРІД В ЛІТНІЙ ПЕРІОД РОКУ**

Рой Ю.С., аспірант*

Харківська державна зооветеринарна академія, м. Харків

***Анотація.** Проведені дослідження волосяного покриву корів абердин-ангуської та створюваної української ангуської м'ясної порід в літній період року показали, що спостерігається різниця між досліджуваними показниками, хоч і незначна, на користь створюваної української ангуської м'ясної худоби. Корови цієї породи мають перевагу у видаленні надлишку тепла з організму, що є важливим фактором при утриманні тварин чорної масті в літній період року. Тому, можемо говорити про тенденцію до кращої адаптаційної здатності худоби створюваної української ангуської м'ясної породи у Східному регіоні України.*

***Ключові слова:** м'ясні породи, абердин-ангуська порода, волосся, терморегуляція.*

Актуальність проблеми. Абердин-ангуська порода є однією з найбільш широко розповсюджених імпортованих м'ясних порід як в Україні, так і в багатьох країнах світу. Ця порода була виведена в середині 19 століття в Шотландії, яка характеризується помірним м'яким кліматом [1].

В досліджуваному нами господарстві абердин-ангуська порода утримується за цілорічною вигульною системою в умовах Східного регіону України, який має специфічні природно-кліматичні умови: континентальний клімат, часом посушливий та спекотний. Тому при створенні української ангуської м'ясної породи передбачалося отримати таких тварин, які б поєднували у собі кращі продуктивні якості та мали б гарну акліматизаційну здатність до умов навколишнього середовища [2].

Як показав досвід багатьох вчених, успішному розведенню тварин в різних кліматичних умовах заважає ряд специфічних факторів, в тому числі висока температура навколишнього середовища та інтенсивна сонячна радіація [3, 4].

Важливим фактором терморегуляції в літній період року є шкірний покрив, який складається з самої шкіри та її похідних, волосся, потових, сальних залоз та інш. Все тіло великої рогатої худоби покриває волосся: на 1 см² шкіри у цих тварин може бути до 2500 і більше волосин. У цієї худоби, як і в інших тварин, відбувається зміна волосяного покриву тіла, або линь-

ка, завдяки чому велика рогата худоба захищає себе від переохолодження взимку, а влітку – від перегріву. Волосяний покрив влітку стає менш густим, більш коротким, має менше пуху, грубіє, що збільшує тепловіддачу організму в спекотний період року [5].

З цього і випливає актуальність вивчення волосяного покриву корів даних порід.

Завдання дослідження. Провести порівняльну оцінку волосяного покриву корів абердин-ангуської та створюваної ангуської м'ясної порід в літній період року.

Матеріал і методи дослідження. Для досліджень були сформовані дві групи корів по 20 голів у кожній, відповідно до породи. З кожної групи були відібрані по 5 голів корів для проведення детального аналізу волосяного покриву. Дослідження були проведені в «Агро Новоселівка 2009» Нововодолазького району Харківської області.

Зразки волосся брали ножицями на боці за лопаткою. Досліджували за методикою Козлова І.Д. і др. [6]. Статистичну обробку даних проводили за методикою Плохінського М.О. [7] з використанням комп'ютерної програми Excel.

Результати дослідження. При досліджуванні волосяного покриву тварин вивчалися такі показники як: довжина та товщина волосу, густина волосу на 1 см², масть тварин, а також співвідношення грубих фракцій волосу до пуху.

Адаптаційні зміни стосуються не тільки теплоізолюючих властивостей шерсті, але і особливостей забарвлення тварини. Масть тварин в обох групах була однаковою – чорною. Відомо, що темно пігментована шкіра обумовлює певну стійкість до раку очей і сонячного обпикання вим'я.

Довжина волосу у корів створюваної української ангуської м'ясної худоби на 5 мм більша, ніж у корів британського типу абердин-ангуської породи. Діаметр волосу теж більший у корів створюваної ангуської м'ясної худоби на 4,5 мкм (у середньому). Тобто, товщина волосу пропорційна до його довжини : чим тонше волосся, тим воно коротше, і, навпаки, по мірі його огрубіння довжина волосся збільшується. У тварин, які мають більш товстий та грубий волос, краще проходять процеси терморегуляції.

Ще одним важливим показником є густина волосся на одиницю площі шкіри. Цей показник був більшим у корів британського типу абердин-ангуської породи (табл. 1).

З таблиці 1 видно, що зі збільшенням густоти волосся стає більш тонким і м'яким. А чим більша густина волосся на 1 см², тим гірше проходить віддача тепла організмом в літній період року.

Як показали дані досліджень у корів обох типів майже половину покриву становить перехідний волос. Ості у корів українського типу більше

Таблиця 1

Морфометрія волосу у корів створюваної української ангуської м'ясної та британського типу абердин-ангуської порід

Тип	n	Довжина волосу, мм	Товщина волосу, мкм	Густота, шт./см ²	Відношення фракцій, %			Співвідношення грубих фракцій до пуху
					Пух	Перехідний	Ость	
Український	5	30 ± 0,4	42,1 ± 1,4	1084 ± 77	29,9	43,8	26,3	2,3
Британський	5	25 ± 2,5	37,6 ± 1,3	1226 ± 95	38,6	42,7	18,7	1,6

майже на 10 %, тоді як у корів британського типу у покриві більше пуху (рис. 1, 2).

Створювана українська ангуська м'ясна порода

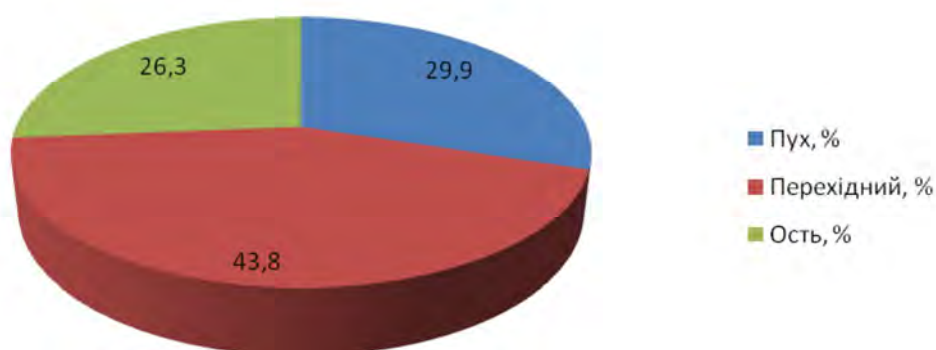

Рис. 1 Співвідношення фракцій в волосяному покриві корів створюваної української ангуської м'ясної породи

Але тварини абердин-ангуської та створюваної української ангуської м'ясної породи різняться між собою не тільки за співвідношенням фракцій у волосяному покриві, а також за різною товщиною волосу (рис. 3).

У корів створюваної ангуської м'ясної породи пуху в волосяному покриві менше ніж у корів британського типу майже на 10%, і співвідношення грубих фракцій до пуху у них також більше і становить 2,3, що в 1,5 рази більше за корів британського типу. Чим більший показник співвідношення грубих фракцій до пуху, тим волосяний покрив краще віддає надлишок тепла з організму. А це є дуже важливо при утриманні тварин чорної масті в спекотну пору року на пасовищах. Тому що, як відомо, при високій температурі навколишнього середовища тварини значно скорочують

Британський тип абердин-ангуської породи

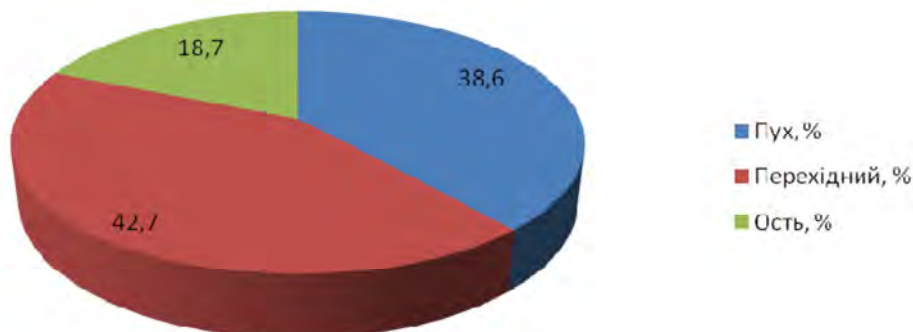

Рис. 2 Співвідношення фракцій в волосяному покриві корів британського типу абердин-ангуської породи

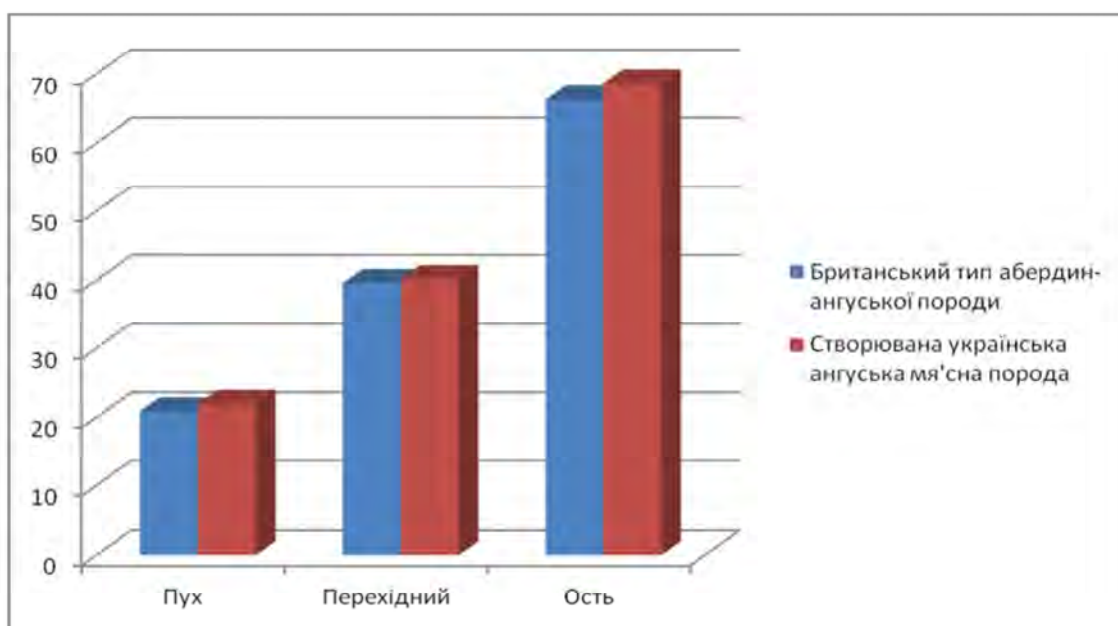

Рис. 3 Товщина фракцій волосяного покриву у корів абердин-ангуської та створюваної української ангуської м'ясної порід в мкм

час саме випасання і збільшують час відпочинку.

Висновки

1. Корови створюваної ангуської м'ясної породи переважають корів британського типу абердин-ангуської породи за довжиною та товщиною волосу, але мають меншу густоту волосся на одиницю площі в 1,2 рази.

2. У корів британського типу у волосяному покриві пуху більше ніж ості майже на 20 %, тоді як у корів створюваної ангуської м'ясної породи показники пуху і ості близькі (різниця становить 3,5 % у середньому на користь пуху). Співвідношення грубих фракцій до пуху у корів створюва-

ної ангуської м'ясної породи більше від аналогічного показника у корів британського типу в 1,5 рази і становить 2,3.

3. Як показали результати досліджень, корови створюваної української ангуської м'ясної породи мають тенденцію до кращої адаптаційної здатності.

Література

1. Програма селекції великої рогатої худоби породи абердин-ангус на 2003 – 2012 роки / Державний науково-виробничий концерн «Селекція». – К., 2005. – С. 6 – 8.

2. Доротюк Е.М. Оцінка молочності абердин-ангуських корів і створюваної української ангуської м'ясної породи / Е.М. Доротюк, В.Г. Прудніков, О.І. Колісник // Вісник Сумського Національного Аграрного Університету. - № 10 (20). – 2012. – С. 49 – 51.

3. Ковольчикова М., Ковальчик. Адаптация и стресс при содержании и разведении сельскохозяйственных животных / М. : Колос, 1978.

4. Шуайбов Т.М., Бахарчиев Ш.З., Алиев И. А. Адаптационные способности гибридов крупного рогатого скота в условиях жаркого климата Дагестана / Т.М. Шуайбов, Ш.З. Бахарчиев, И.А. Алиев // Научный журнал «Фундаментальные исследования». - № 2. – 2009.

5. Слоним А.Д. Частная экологическая физиология млекопитающих / А.Д. Слоним. – М. – Ленинград: Издательство Академии наук СССР, 1962. – С. 78 – 80.

6. Козлов И.Д. Методика лабораторной оценки числового соотношения волокон различных фракций неоднородной шерсти / И.Д. Козлов, З. В. Спешнева, А. Н. Кравченко. – Аскания-Нова: Каховская райтипография, 1968. – С. 13.

7. Плохинский Н.А. Биометрия / А.Н. Плохинский. – Новосибирск : Издательство Сибирского отделения АН СССР, 1961. – С. 364.

*** науковий керівник Прудніков В.Г. доктор с.-г. наук, професор**

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА ВОЛОСЯНОГО ПОКРОВА КОРОВ АБЕРДИН-АНГУССКОЙ И СОЗДАВАЕМОЙ АНГУССКОЙ МЯСНОЙ ПОРОД В ЛЕТНИЙ ПЕРИОД ГОДА

Рой Ю.С., аспирант

Харьковская государственная зооветеринарная академия, г. Харьков

Анотация. Проведенные исследования волосяного покрова коров абердин-ангусской и создаваемой украинской ангусской мясной пород в летний период года показали, что наблюдается разница между исследуемыми показателями, хоть и незначительная, в пользу создаваемой украинской ангусской мясной породы. Коровы этой породы имеют преимущество в удалении лишнего тепла с организма, что является важным фактором

при содержании животных черной масти в летний период года. Поэтому, можем говорить о тенденции к лучшей адаптационной способности скота создаваемой украинской ангусской мясной породы в Восточном регионе Украины.

Ключевые слова: мясные породы, абердин-ангусская порода, волосы, терморегляция.

COMPARATIVE ASSESSMENT OF HAIR COVERING OF
ABERDEEN ANGUS COWS AND CREATED ANGUS MEAT
BREEDS IN SUMMER PERIOD

Roi Yu.S.

Summary. Experiments hairline cows Aberdeen Angus and created the Ukrainian Angus meat breeds in the summer of the year showed that there is a difference between the study results, though insignificant, for the benefit created by the Ukrainian Angus meat cattle. Cows have the advantage removed the excess heat from the body, which is an important factor in the process of keeping animals the black suit in the summer period. Therefore, we can speak about the tendency to better the adaptive capacity of livestock created Ukrainian Angus meat breed in the East region of Ukraine.

Key words: cattle breeds, Aberdeen angus, hair, thermoregulation.
